

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Februárius 3-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Olasz Ország.

VII-dik Pius Romai Sz. Pápa a' múlt Kerátsony iunepi napokat meg előzőtt na-
pon a' régen bevett szokás szerent egy kar-
dot és egy herizegi süveget szenteltfel, a'
millyeneket t. i. a' Romai Pápák azoknak
az uralkodó fejedelmeknek és katolikus
Generálisoknak szoktak küldeni, a' kik a'
R. Katolika A. Szentegyház eránt való hiv-
ségekért, és annak tett szolgálatjokra néz-
ve küldeni szoktak. Illyen ajándékkal tisz-
telte meg XXII-dik János Pápa Zsigmond
Császárt, a' ki a' hitetlen Muzulmanok el-
len sokáig hadakozott; illyennel V-dik
Pius Pápa az Albaniai hertzeget; illyen-
nel XI-dik Innocentius Pápa a' Leu-
gyel Országi királyt Sobieskit, és XI-ik
Kelemen Pápa néhai Eugenius Sabau-
diai hertzeget — Kiknek számokra zen-
telte és rendelte légyen VII-dik Pius Pápa
az említett kardot és süveget, bizonyosan
tudni nem lehet.

Pápa Eó Szentsége még azokat a' papi
személyeket is titokban tartya, a' kiket az
útolsó Consistoriumban Cardinálisoknak
nevezni méltóztatott. Ennek kiváltképen
való oka az Apostoli kamarának jelenvaló
szüksége, a' külömbkülömbféle papi ren-
deknek, nevezetesen a' Jésus nevét viselő
renden lévőeknek vissza helyheztetések fe-

lette sok költségében kerül az Eó Szentsége
kintstárának, 's ez az oka, hogy azoknak
a' Cardinálisoknak nevei, a' kik még
most is Pettóba tartatnak, ki nem ne-
veztetnek — Maga a' Sz. Pápa is együgyü-
en és szoroson él, minden pénzbeli sege-
delmet elutasít; mindazáltal azoknak a' sze-
gény napszámra dolgozó embereknek, a' kik-
nek elelmek keresésére alkalmatosságok ele-
gendő niutsen, hetenként kétszer lisztet es
bort szokott adatni.

A' múlt Jan. 3-dik napján, a' Romá-
ban lévő Spanyol Országi követhoz egy kú-
rir érkezett Madrittből, a' ki a' magával
oda vitt irásoknak el olvasása után, a'
Spanyol követ IV-dik károly volt Spanyol
Országi királyhoz ment még azon éjjel, és
mind ezt a' Fels. Fejedelmet, mind a'
Fels. Királynét álmokból fel serkentetven
vélek egynéhány óráig beszéllett. Erről az
együtt beszélgetésről még eddig semmi bi-
zonyost nem tudott a' publikum; sokan ugy
vélekednek, hogy a' Sz. Pápa, IV-dik Ká-
roly király és az ő fia VII-dik Ferdin-
and közt támadt villongásoknak le tse-
desítésébea foglalatokodjon.

Azok a' Spanyol Országi nevezetes em-
berek, a' kik olly végből meatenek vala
Romába, hogy IV-dik Károly Királyt
a' Spanyol országi Királyi széknak el fog-
lalására birják, a' most uralkodó Spanyol

Királynak kérésére Romában le árestáltat-
tak, és ha IV Károly Király meg nem aka-
dályoztatta volna őket, a' Spanyol udvarnak
ki is adattattak volna — A' közelebb mult
Jan. 4 ikén Romában felette nagy meny-
dörgéssel és villámlással való égi háború
volt. A' ménkö Marden Apátur híres
historiografus tanuló szobájában ütött le,
épen akkor, a' mikor ő egy más papi sze-
mélylyel e' világ történeteiről beszélgetett
volna.

Az ezen esztendőbéli farsangi mula-
ságok Napolyban a' leg közelebb mult
Jan. 8-dik napján kezdődtek el, mellye-
ket a' királyi udvar és számos külföldi Ka-
vallérok és dámák olly fényesekké tettek,
a' millyenek sok esztendőktől fogva ott nem
voltak.

A' Palermóban Szitzilia Ország fő
városában öszve gyült parlamentumnak tag-
jai még most is szüntelen való foglalatos-
kodásban vannak, és azon igyekeznek,
hogy azon országnak kintstárát, a' törvé-
nyes dolgoknak folytatását, és az Ország
alkotmányát a' leg jobb állapotba helyhez-
tethessék.

Svédzia Ország.

A' Hamburgi közönséges újság leve-
lekből azt olvassuk ennek az Országnak fő
városáról Stockholmról, hogy a' Felséges
Svédziai Királyné, és a' Südermannlandi
herczeg (Oskar, a' korona herczeg fia) a'
kik egynéhány napig betegeskedtek, volt
változásoktól tökéletesen meg szabadultak
— A' Norvégiai Státus minister Anker
és Státus Tanátsos Motzfeld Stokholm-
ba mentek, és a' Fels. Királytól igen ke-
gyelmesen fogadtattak, a' következett na-
pon, tudniillik Jan. 5-dik napján első
Norvégiai Státus tanátsot tartott a' Felséges
Király 13-dik Károly — Azok a' Norvé-
gia Országi deputátusok, a' kik Stockholm-
ban nagy meg különböztetéssel fogadtat-
tak, onnan már hazájokba vissza men-
tek.

A' Hamburgi Correspondens nevezetű
újság leveleknek 27-dik Decemberi darab-
jában következő cikkely olvastatik.
Tegnap, Gustav Svédziai Printz Friderik
a Borotya Wilhelmina szül. Bá-
deni Hertzeg Aszszonyának, és 4 dik Gustav
Adolf volt Svédziai Királynak a' fia, az
egész Bádeni Herczegi Udvar jelenlétében
a' maga vallástételét le tette, elsőben Svéd-
ziai, azután német nyelven — Ez a' sze-
rentsétlen herczeg Gustav, a' ki édes at-
tyának IV. Gustav Adolf Svédziai Ex
Királynak tselekedetéért ősi országától
1809-dik esztendőben a' Svédziai Státusok-
tól meg fosztatott, született 1799 dik esz-
tendőben, Novemb. 9-dik napján, és most
Bádenben neveltetik. Néhány közönséges
újság levelek ezt a' szerentsétlen ifju kirá-
lyi herczeget Svédziai Kir. Herczegnek len-
ni meg nem esméri, mivel ugyan akkor,
a' midőn az ő édes atya IV. Gustav, né-
hai Gustav Adolf örök emlékezetet érdem-
lő Svédziai Királynak unokája ősi öröksé-
gétől meg fosztatott, ennek minden mara-
déki a' Svédzia Országi koronához való jus-
saitól meg fosztattak.

A' Svédziai Korona herczeg János Ká-
roly (volt Frantzia Marsal Bernadotte)
a' mult Novemb. 17-dik napján a' Norvégiai
Universitásnak Cancelláriusává Gróf Essen
Ország helytartóját, Pro Cancelláriusává,
Püspök Beck urat nevezte ki, más ér-
demmel és tudománnyal tündöklő férfiakat
is fellyebb való tisztségekre emelt, kik-
nek neveiket és méltóságokat tudni nem
szükség.

Helvétzia Respublika.

Hogy ebben a' tudós emberekkel bő-
völködő szabad társaságban, a' Frantziák-
nak meg győzttetésck után, sokféle vál-
tozások, és hazafiak közt való villongások
támadtak legyen, azt már gyakorta emli-
tettük — A' Helvétziai Cantonok különb-
külömbféle részre hajolván, egymás közt
sokáig vetélkedtek, de végtére az ő tüzes

képzeléseik meg hívesedvén, által látták, hogy az ő hazájoknak békeességben való megmaradására egyedül az egymás közt való egyesség a' leg bátorságosabb eszköz. — E' folyó (t. i. Januárius) holnap 7-dik napján, a' Bernai nagy Tanács öszve gyűlvén, a' Helvétziai Constitutióban teendő változásokról tanácskozott. A' Tanács tagjainak mértékletesebb része azt szívesen kívánta, a' Canton organizatiójára ki nevezett Commissió is a' szerént intézte a' maga jóváhagyó ítéletet, és a' törvényes dolgokra ügyelő igazgató is, mint Előülő akként ílt, nagyobb hatalmat adott a' Commissiónak annak ki dolgozására, hogy tudniillik nemzeti képviselőknek választassanak 's ezek igazgassák a' közönséges dolgokat, és ezek a' nemzeti képviselők a' fő város polgári jussaihoz magát szorosan tartsák. Ezt a' feltételt a' nép közönséges vokson, a' több Cantonoknak példájokon és kívánságaikon fundáltak, e' mellett a' Bécsi Congressusnak, és az ott lévő ministereknek ki nyilatkoztatásokon, és várákozásakon, viszont azon igyekeztek, e' dolgot olly jótettzővé 's lehetővé tenni kiváltképen igiretek által, hogy az igazgatás formájába voltaképen semmi változás ne essen, hanem hogy a' Státus kormánya az 1798-iki formára vitessen vissza, és hogy a' kormányzéknel lévő hivatalos személyek is meg hagyattassanak. Az azután következett vetélkedésben arról is szó volt, hogy a' Canton titkos dolgainak tudására csak a' tudós emberek, botosáttassanak a' kis városokban pedig a' kevesebb tudománnyal bírók, vagy fel tudósok, az új Cantonokkal abban az értelemben voltak, hogy a' Canton Constitutiójába semmi változás ne tétetődjön, tudni illik azok, a' kik a' Constitutióban semmi változást tenni nem akarnak, és azok, a' kik azt gondollyák, hogy semmi meg-elegítő és tökéletes változást tenni nem lehet a' régi köntösre semmi új fotot varratni nem engedtek — Mind a' két érte-

lemben lévőkhöz tsatolták magokat ollyak is, a' kik azt hitték, hogy a' Bécsi Congressusban meg fog határozatni, mitsoda pótolás adattassék a' Bernai Cantonnak, következőképen szükség leszen meg várni a' következő alkotmányról való tanácskozást. Arra való nézve mintegy 161 voksal az végeztetett, hogy a' Constitutiót modificalni ugyan lehet valamennyire, ugy mindazáltal annak végre hajtását szükség leszen továbbra balasztani.

Nagy Britannia.

Ennek az Országnak minden részeiben abban foglalatostkodnak az Előjárók, hogy a' Régens Hertzeghez Adresseket, az az köszöntő leveleket küldjenek, mellyekben meg hálálhassák, hogy az északi Amerikai szabad Státusokkal békeesség szereztetett. Hasonló adressek készittetnek a' Parlamentumhoz a' végre, hogy a' jövedelmekre vetett gyűlölféges adó egy átallyában töröltessen el.

Midőn az úgy nevezett fekete Printz, tudni illik a' maga nemes gondolkozásáról, és vitézi bátorságáról esméretes Wálesi herczeg Edvárd, a' Poitiersi (Pictaviumi) 1356 dik esztendőben történt verekedés után János Frantzia királyt el fogatta volna, gazdag ebédet készitetett neki, és a' több vele fogságra esett Frantzia foglyoknak is. Nagy tisztelettel viseltetvén János a' kir. Méltóság az Edvard asztalánál vele együtt ebédelni nem akart. Én, ugymond, jobbágy vagyok, és szolgálók. Arra való nézve a' miolta a' Valesiai tzimmerrel, és symbolummal élek, a' Báthi vitézi rendnek nagy keresztjéhez borostyán koszorút is szabad ragasztani — Ennek a' vitézi rendnek nem régiben sok külföldi derek emberek is tagjaivá tettek, tagjaivá nevezetesen Commendátorokká General Lajtiant Linsingen; Gen. Lajt. Walmoden; Gróf Nugent; Gen. Major Löw

Zsigmond; Gen. Major Alton Károly; Gen. Major Hinüber és Dörnberg; Oberster Arenschild Fridrik; Ober-lajt. Herzberg és Hartman Julius —

Német Ország.

A' mult 1814. esztendő Dec. hónapjának 15-ikén kezdődött el Hannoverában annak az új országnak közönséges gyűlése, melyet az Anglizi Kir. Printz a' Cambridgei Hertzeg nyitott fel következő orációval: Tisztelére méltó, nagyon tudós, Nemes, Vitéz, Tekintetes Urak, kedves hűveim! Meltán köszönhetlek meg titeket ezen szókkal annak a' hűv népnek képviselőit, mellynek régi uralkodó fejéhez való hajlandósága a' leg zavartabbidőkben is állandó volt, valamint az én familiámnak igaz szeretete is, még azokban az esztendőkhöz sem tántorított meg, a' mellyekben sok nyomoruságot kellett szenvedni. Ez a' ti törvényes fejedelemhez való hajlandóságotok számos Hannoverai vitéz tsuportokat az Anglizi zászló alatt való össze gyűlésre serkentett. Ezek a' vitézek a' távól fekvő Országokban is sok véres tlatákat szenvedtek e' világ meg szabadulásáért. Minekeiőtte a' frigyos Fejedelmeknek iparkodása által azok a' lántzok össze törettek volna, mellyekkel az ellenség Európát össze szorítani igyekezett, ennek az országnak ifiai önként követték az első szózatot és az ő alhatatosságok 's vitézségek által a' több fejedelmeknek hadi népeivel mind azokban a' tsatákban, a' mellyekre alkalmatosságok volt, vetélkedtek. Egy kevés hónapok alatt formáltatott 30,000 főből álló bonnyi armáda segítségével német országnak északi része a' sokkal számosabb ellenséget meg győzte, hazánkat a' vér ontástól meg mentette, és a' pusztitást elhárította.

Kedves hűveim! a' kikkel az az Országoló fejedelem, kinek nevében hozzátok

szóllok, az Isteni rendelésekből ismét össze kaptasoltatott! most van az az idő mellyben hathatóan munkálódhattok, és azért hivattatok össze, hogy a' ti bölts tanátsaitok és hazafiui búzgóságotok által a' rajtatok esett sebeket meg gyógyítsátok. A' ti régi őfeitek a' Guelfusok mindenkor igasságot, és kegyességet gyakorlották (Guelfusoknak nevezették bajdan azok, a' kik a' 12-dik, és következő századokban, a' Római Pápákkal a' Római Császárok ellen voltak). Az én régi őseim közt sok Hannoverai atyákat számlálok, de egyet sem olyat, a' ki az ő alattavalóinak erejeket nagyra vágyó végekre, és másfoknak le nyomattatásokra fordította volna, meg esmérték azokat a' határokat, a' mellyeket az égnek és földnek ura, a' ki az uralkodó Fejedelmeknek is parantsol, a' Hatalmásak eleibe szabott. Mindenkor szentnek tartották a' Fejedelmek és Statúsok közt való egy arányuságot. Azok a' nagy jussok, a' mellyeket a' Westfaliai békesség a' Német Országi uralkodó Fejedelmeknek ígért, György jó hertzeg és az ő fiai használtak azon háboruság következőzéseinek meg gyógyítására, mellyek egész Európát több ideig pusztították, mint azok, a' mellyeket mi ertünk. A' miolta az én familiámnak dicsőségét és nagyságát Ernestus Augustus maga bölts kormánya által meg fundálta, a' Választó Fejedelmi méltóságot meg nyerte, és végtére, és a' miolta az én őseimnek fejeket e' világnak leg dicsőségesebb koronája ékesíti a' maga hatalmát arra fordítja, hogy az ő jobbágyinak jussait sérthetetlenül meg tartassa. Így tfelekedett 1-ő, 2-dik és 3-dik György. Az a' királyi Printz, a' ki most az ő és az én atyámnak nevében uralkodik, igen szerentsésnek érzi magát lenni, hogy az ő familiája Német Státusaiban való belépésekor a' belső dolgoknak meg erősítésére hathatósabb eszközökkel bírhat.

A' Régens hertzeg, a' ki a' régi Német con-

titutióinak felosztása által arra indította, hogy más mástól nem függő Státusoknak példájával a' Hannoverai uralkodó házra nézve királyi titulust vegyen fel; hogy a' Német országai regensekkel való szövetségbe állhasson, és az Országnak mind belső mind külső bátorságát jó fundamentomra állíthassa, másoknak példájával közönséges gyűlést tartson, a' mellyben a' nép voksa a' szabadsággal és jó renddel meg egyezhessen 's annál fogva az uralkodó fejedelemnek azokat az eszközöket, meg mutathassa, a' mellyek által ő a' maga végét, és az ország hasznát boldogíthassa. Most tehát a' mástól nem függő Ország Státusainak hatalmokban van ezen nékiek engedett nagy jussokkal élni, hogy a' szerént az Ország hatalma is, szerentsés legyen. Leg első lépés erre a' dologra a' Karoknak és Rendeknek egyesülések által az Országának magános részeinek összevgyütetése, a' mellyekre minden adóknak fizetésére és törvényhozásra jussok bizattasának. Az egyes tartományoknak csak egy közönséges hasznok van, ezt a' hasznat költsönöző tanács által lehet eszközteni, és egyetlenegy végzés által végbe is vinni. Hogy ha ennekelőtte a' magános tartományoknak gazdálkodások az akkori szükségekhez volt alkalmaztatva, most azoknak szorosabb környülállások hathatófabb és idejebben való simórmértékeket kívánnak. A' magános Corpusoknak szükséges meg egyezések csak az által fegittetik fel, ha azok törvényes módon az uralkodó fejedelemmel való egyesülés által végbe vitetnek.

A' jelenvaló idők szükségai igen terhesek. Azoknak a' lekötelezéseknek szoros még vizsgálásából, z' mellyekre az ország magát lekötelezte, ki fog tetszeni, mit kívánjon az igazság azoktól, a' kik az ő vagyonaikat azoknak hvségekre, és hitelre bizzák, a' kikre a' Státus költségé

nek ki szolgáltatása bizattatott. Azonközben ezek a' kívánságok a' jelenvaló és következő nemzetségeknek, boldogságokkal öszve vannak köttetve. Az uralkodó hertzeg magát ennek az Országának jussai-val olly szoros egyességben lenni tartja, hogy ő az ő tulajdon jövedelmeiből és jóságaiából is kéfz a' Hannoverai Státusokat segíteni — Minden Státusoknak valóságos fenn állások az ő védelmezésekre tartozó eszközöktől függ. Azok által az el mult szomorú tapasztalások által tanittatva lévén, mellyeknek szomorú emlékezete még most is elménkben van, arra ösztönöz bennünket, hogy minden jó hazafiu köteles a' jövendő időben történhető veszedelmektől hathatós intézetek által magát meg őrizni — A' Britanniai nemzet, mellynek állhatatos iparkodása más erő hatalom által elnyomattatott Státusoknak újabb függetlenséget és bátorságot szerzett, fegyvert és másféle eszközöket szolgáltatott a' viaskodó seregek közzé való állásra. A' többit miénkünk magunknak kell ki szolgáltatni. Hogy ha az ország külső irányozásait erős fundamentomra akarjuk állítani: tehát azoknak az hadi seregeknek számosságát, a' mellyet a' Régens-Hertzeg szükségesnek lenni itél, eleibe kell terjeszteni. Az uralkodó hertzeg azt kívánja, hogy az ország meg kímeltessen; de ez a' teher, mellyet kevesíteni nem lehet, azon felosztás által fog meg könnyebbítettüni, ha az fel fog osztatni. Azoknak a' meg hatalmazásoknak és szükséges intézeteknek lajstroma, a' melly itten bemutatott és jóvá is hagyatott, ti veletek közöltetüni fog, e' szerént szükség voksolás által közzületek egy olly személyt választani, a' kire az előülés fog a' ti gyűléstekben bizattatni, 's a' gyűlésnek képviselője lenni.

Reménylem, hogy ez az Előülő még mai napon ki fog mutattatni. Mindeneknek előtte a' Mindenhatónak áldását kérjük,

hogy a' Hannoverai ország Státusainak leg első gyűlését áldja és szentelje meg.

Jegyzés. Igaz dolog, hogy a' Cambridgei Királyi hertzegnek a' Hannoverai első gyűlésben mondott oratiójának egy részét a' M. Kurir tisztelt Olvasóival már egyszer közlöttük vala; mindazáltal hogy annak minden része elménkben maradhasson, azt rövideden most is le irtuk, 's abban olly rendet tartottunk, hogy azon bőltőkorában való országnak alkotmányát kiki világosan által láthassa.

Frantzia Ország.

A' miken a' Frantzia Monitor megjegyzette, a' néhai 16-dik Lajos Király és Mária Antonia Királyné fő hertzeg asszony lelketlen testeik a' múlt Jan. 21-ikén vitettek által a' Sz. Denisi Királyi temetőbe, a' melly pompa olly együgyű módon ment végbe, a' mint a' környülállások kívánták vala, mindenütt, a' hol ez a' halottas sereg általment, sok nézők voltak ollyanok a' kik ortzáikat keserves könyhullatásokkal ásztatták; sok Párisi lakosok men:ek St. Denisbe, sok nép gyűlt a' város templomaiba a' néhai Király és Királyné meg boldogult lelkekért való áldozatra. A' mint a' Monitor megjegyzette, a' Fels. 18-dik Lajos Frantzia Király rendelése szerint, ez az emlékezetés nap, tudniillik, Januáriusnak 21-dik napja, minden esztendőben meg fognak ennekutánna idnepeltetni, és ezen két Királyi Mártírom lelkének meg boldogulásáért sz. mise tartatni az Országnak minden templomaiban, a' melly

innepen a' Királyi Udvar, és minden királyi hivatalban lévő személyek mély gyászban fognak meg jelenni.

Annak a' Descoloseaux nevű hazafi Királyi familiához való hiveségének némű-néműkepen való meg jutalmaztatására, a' ki néhai 16 dik Lajos Királynak, és Mária Antonia királynénak holt testeiket maga általma alá vette, azokat eltemette, következéskepen ezen meg betsülhetetlen kintsnek meg tartására szorgalmatosan gondót viselt, 18 dik Lajos Király Eő Felsége őtet a' Sz. Mihaly Rendjének tagjává tenni, nékie bizonyos penziót rendelni, 's ezt az ő halála után két leányira is ki terjesztetni méltóztatott; az Angoulemi hertzeg asszony pedig, néhai 16 dik Lajos Király és Mária Antonia Királyné életben lévő egyetlen egy leánya, maga háládatosságának őtet meg bizonyítására, megbóldogult szüleinek festett képeivel meg ajándékozni méltóztatott.

A' Calaisi 17. Januáriusi tudósítások szerint ama hires Lady Emmalions, Hamilton Williamnak volt felesége, jottan meg hslálozott. Ez az Angliai dáma, a' mint arra mi is jól emlékezünk, néhai Lord Nelsonnal igen mély baratságban élt, őtet mind a' szározon mind a' tengereken való utazásában mindenütt késérte, 's erre nézve a' nevezett tengeri vezér a' Trafalgarri tengeri ütközet előtt egy órával minden kintfét és birtokait Lady Hamiltonnak és leányának Horátia Nelsonnak hagyta testamentomában. A' Lady Hamilton holt teste, az ő maga tésztamentoma szerint Angliába fog vitettetni.

Jan. 28-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 323 forintot Váltó-tzédulában. Egy Cs. aranyért 15 forintot.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 10.

A' Magyar Kurir 10-ik darabjához

B é t s.

A' Fels. Baváriai Királyné Friderika Wilhelmina Karolina, született Badeni N. Hertzeg asszony, a' Fels. uralkodó Orosz Császárnének kedves testvérnénnye, a' közelebb múlt kedden Fels. Férjétől nagy szomorúsággal elválván a' véle volt udvari dámáktól késértetve Monáchiumba haza ment. Viszsa fogé szeretett férjének látogatására még ide jönni, senki sem tudja bizonyosan. Ez a' szép és erköltsi virtusokkal tündöklő Fejedelemsasszony itt való mulatása alatt mindének szeméit magára vonta; ugyan azért mindenek által nagyon betsültetett, tiszteltetett és szerettetett.

A' Fels. Császár és Apost. Magyar Király a' Cs. Kir. udvari hadi tanács Előülőjének Hertzeg Schwartzenberg Feld-Marsalnak előadására, méltóztatott Eő Cs. Kir. Felsége Báró Martini Frantzia Marsalt, a' kiiten 1814 ik esztendőben a' Frantzia Király parantsolatjából a' Frantzia hadi foglyoknak fel tseréketésekben foglalatuskodott, a' Leopold rendjének Commendátorává, és a' mellé adatott Frantzia Oberstert Roge urat azonn rendnek kis kereszttes tagjává tenni. — — A' Felséges Orosz Császár testörző seregének egy lovas kapitányát Rostopschin Grófot a' Moskaui Generál-Gubernátornak fiát, méltó tekintetbe vévén annak az utolsó Fr. háborúban mutatott vitézségét, a' múlt Decemb. 25-dik napján költ kegyelmes kabinet-beli végzeseben a' Leopold rendjének kis kereszttes tagjává tenni méltóztatott.

A' Prágai közönséges újságlevelek szerint, Cseh országnak azon fő városáuan, az elmúlt 1814. esztendőben 5277 ember holtmeg, következképen 1649 emberrel több, mint 1813-ik esztendőben, hibetó-

képen azon okból, mivel a' mult esztendőben az ott való katona i potályban igen sok beteg katonák voltak, ezek között 4855 Katolikusok, 52 protestánsok, es 360 Zsidók voltak. Életeknek idejekre nézve a' megholt gyermekek közt 191 halva született; 4648 közönséges betegségben, ide hideglelésben, 417 himlőben holt meg, virbe holtak 13; három maga magát mógölte; és egy, más által ölettetett meg.

Brodiból Gallitziának egy nevezetes városából azt írják Jun. 20-ik napján, hogy egy Stern Abraham nevezetű Izraelita a' Varsai herczegségben egy olly mechanika számvető alkotmányt talált fel, melynek segedelme által az Arithmetikának mind a' négy részei, t. i. az additio, subtractio, multiplicatio; és divisio az elmenek minden segítségével nélkül tökéletesen végbe vitetődik. Erről az elmés és fontos találmányról már több közönséges újságlevelek, nevezetesen a' Hálai litteratura Zeitung 1813 esztendőben az 46 számú darabban, a' Varsai újságnak 3-ik darabja, és a' Lemberginek 1813 ik esztendőben költ 8-dik darabja ditséretesen emlékeztek; de az illy tárgyak, a' mellyek mellett az emberi elme megnémül, az Olvasóktól többnire kétségbe hozatnak, kiváltképen sok nagy emberek az ő theoreticumí principiumait sok költségeik után is kéntelenítettvén felbe hagyni. Most pedig a' mi tudni kívánásunk ki elégítettett, a' midőn azon alkotmánynak találója a' maga tsudálatos találmányával Brodyba menvén ott egynéhány napokig mulatott, és az ő alkotmánya sok tudós emberekről meg vizsgálattott, és számos feltett kérdések által meg is próbáltatott; a' kik ezt látták és hallották, hogy a' fel adott kérdések helyesen és pontosan

meg magyaráztattak, bámultak ennek az új találmánynak hasznos voltán.

Méltó a' meg jegyzésre, hogy az illy számláló alkotmányok ugyan újak, de az azokról való gondolatok nem újak. Egy-néhány száz esztendőktől fogva a' leg nagyobb mathematicusok, a' kik közt Leib-nicz is volt ennek az alkotmánynak fel találásában sokfeleképen foglalatostkodtak, és némünémüképen fel is találták; ilyen alkotmány tartatott régtől fogva az ide való Cs. Kir. Udvari Bibliothekában, a' melly most a' Cs. Kir. ritkaságok kabinetjében tartatik — Gruson volt Halai nagy Tudós, 1795-dik esztendőben egy olly alkotmányt talált, és nyomtatásban közönségesé is tett, mellynek együgyűsége, és a' haszonvételben való könnyűségé által magát nagyon ajánlotta: de mivel az aritmetika munkákat olly könnyen meg lehet tanulni, hogy azokat, minden iskolában járo gyermek és leány meg foghatja, és a' tanítás által nagyobb gyorsaságot szerezhethet magának, 's annál fogva a' táblán való számlálás módját is haszontalanná teszi, az illy költséges alkotmányt szükségtelenné teszi — A' fővel való számlálás módját azért is hasznosabbnak lehet tartani mivel a' mesterséges alkotmányt nem lehet mindentüvé hordani.

Eladó Könyvek.

Sok Nagy Erdemű Tudakozódok' kívánságára, a' béállott izetlenkedő Ujj-esztendő' hatalmas akarattjához, 's elég kedvetlen magaviseletéhez szabva, jelentjük e' következő Könyveknek hollétét és mostani árrát, illyen módon:

Pallérozott Mezei Gazdaság 1. ső

Darab	6 for. — kr.
Ugyanaz, II-dik Darab	4 — 30 —
Ugyanaz, III-dik Darab	9 — „ —

Ugyan ez a' III-dik Darab, mely magában is teljes Munka, azoknak kedvéért, a' kik az egész Munkát meg nem szerezhetik, 5 Kötetben, szépen be-kötve, illyen áron:

Baromtenyésztetés általljában, és Lótenyésztetés egy kis kötetben	— 40 kr.
Szarvasmarhatenyésztetés	2 — „ —
Juhtenyésztetés	2 for. 24 kr.
Házi Majorság, Disznó, Tyúk, 's a' t.	„ — 45 —
Mehtenyésztetés	1 — 45 —
Baromorvos-Könyv	2 — 24 —

Az után.

Magyar Mathesis, I-ső Darab	5 — „ —
Ugyanaz, II-dik Darab	5 — „ —

A' kinek ezen Munkák közzülakarmelyik Darabot, vagy pedig az egész Munkát megszerezni, kívánsága volna, tetsék szándékát a' karmelyik Könyvárros vagy Könyvkötő Urnál a' két Magyar hazában jelenteni, nevezetesen pedig —

Poшонban, Könyvárros Swaiger András Urnál.
Pesten Eggenberger, Kilian, és Kiss István Könyvárros Uraknál.

Debretzenben Könyvnyomtató Csáthy György Urnál.

Kolozváron Könyvárros Guttman Urnál.

Miskoltzon, Könyvkötő Miskoltzi János Urnál.

Szegeden, Könyvkötő Kibling József Urnál.

A' kikhez minden időbee, a' Vevők' költségén, a' kívánt könyvek fogyatkozás nélkül leküldetnek. —

Bétsben pedig, találni mindezeket a' Könyveket a' Nemzeti Gazda' Iróinál.

A' Könyvárros és Könyvkötő Urak, a' kik számofával kívánnak, minden 4-re ingyen kapják meg az 5-ödiket.

Jegyzés. A' M. Kurirnak, a' közelebb múlt Kedden költ darabjának a' végén a' Cursus helytelenül van ki nyomtatva, a' mennyiben az 203 $\frac{7}{8}$ forintra tétetik V. Cz. Ez nem az újság irónak, hanem az újság szedőnek vigyázatlansága miatt történt, a' ki 296 szám helyett 203-at szedett. De akkor is nem 296, hanem 303 $\frac{7}{8}$ volt a' Cursus.